

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Dominica Sexagesimæ. De parabola seminis seminati in terram, cuius tres
partes sunt infructuosæ. Semen est verbum Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

25.

DOMINICA SEXAGESIMÆ.

DE PARABOLA SEMINIS SEMINATI IN TERRAM, CUJUS TRES PARTES SUNT INFRACTUOSÆ.

Semen est Verbum Dei. Luc. 8.

VERITAS PRACTICA.

Nisi Verbum Dei te convertat, Tu pervertes Verbum Dei.

RATIO EST, Quia nisi Verbum Dei te convertat, manifestè videbis te repugnare Verbo Dei. Sed tu potius pervertes Verbum Dei, quàm manifestè velis videre te illi repugnare.

Ergo nisi Verbum Dei te convertat, Tu pervertes Verbum Dei. Quod certè crimen ut avertas, nonne te potius converti expedit?

I. PUNCTUM.

*V*M turba plurima convenirent, & de civitatibus properarent ad Jesum, dixit per similitudinè: Exiit, qui seminat seminare semen suum. Vide in textu Evægeli parabolam integram. Est enim valde

in signis & fructuosa, quam cum Dominus sit ipse interpretatus de Verbo Dei, multæ hinc formantur Veritates Practicæ, quæ hic breviter indicari poterunt facillimè dilatar.

Prima est uni versim de Verbo Dei sic attentè audièdo & utiliter retinendo, ut inde profusus convertaris, & rectorum illi conformes. Nam alioquin vide quò incidas: *Nisi Verbum Dei te convertat, Tu pervertes Verbum Dei.* Velle sine hoc tantum nefas! Sic autem facile demonstratur: Nam nisi Verbum Dei te convertat, ut jam dicitur, tu manifestè videbis te repugnare Verbo Dei. Tu quis es, qui hæc legis vel audis? Aut valde perfectus es, quod nò

Haynesvæ Pars 2.

est de te præsumendum, aut erit aliquis in te defectus, cui Verbum Dei opponitur. Nonne aliquid restat iræ, vel superbiæ, vel invidiæ, vel negligentæ, vel alicujus demum vitii perfectius edomandi? Quem te ipsum facis? non forte sicut cæteros hominum, ô cave hanc præsumptionem.

Qualecunque autem sit illud vitium, nonne habet oppositum aliquod Dei Verbum, aut generatim, aut particularim in Scriptura facta denuntiatur? Verè enim S. Augustinus, *Quidquid homo extrà didicerit, si noxium est, ibi L. 2. Doct. damnatur: si utile est, ibi invenitur; & cum ibi Ch. 6. 42. quisque invenerit omnia, quæ utiliter alibi didicit, multo abundantius inveniet ea, quæ nusquàm omnino alibi, sed in illarum tantummodo Scripturarum mirabili altitudine, & mirabili humilitate discuntur.* Quorsum autem putas illud Dei Verbum sic denuntiatur, nisi ut te ab illo convertat vitio? *Tollite vobiscum verba, & Osee 14. convertimini ad Dominum, inquit Propheta.* Hoc est enim quod dicimus, converti Verbo Dei, quasi diceretur, per auditum Dei Verbū deponere vitium aliquod, quo appposito sicut pervertitur animus, ita eo deposito convertitur & sanatur. *Misi verbum suum, & sanavit Psal. 106. eos.* Nisi verò deponatur, nonne manifestè videbis, quod, quantum tali vitio, cui consentis, Verbum Dei opponitur, tantum te illi repugnare Verbo? Consensus ille est, qui facit vitium; Consensus ille est, cui verbum opponitur; Consensus ille est denique, quo repugnas Dei Verbo. Quid clarius?

Converte gladium tuum in locum suum. Matt. 26. Quomodo implebuntur scriptura, quia sic oportet fieri? Quasi diceret Dominus Petro: dum pro me Petre sic pugnas, ne capiar ab inimicis, re-

D

pugnas

pugnans Scripturis, quæ dicunt me capiendum. Dum pro me te opponis contra Scripturas; tu te mihi opponis, qui loquor in Scripturis. Nisi convertas gladium in locum suum, tu illum in me convertis, dum sic mihi repugnans, repugnando verbis meis. Sic planè tibi superbe & iracunde, sic tibi manifestè fit, quod nisi Verbum Dei te ab illo tuo convertat vitio, quoties illud divinum audies Verbum, toties manifestè videbis te illi repugnare Verbo; seu quod idem est, tibi Verbum illud repugnare, sicut Pharizæi, cum audirent Christum:

Matth. 21. Cognoverunt, inquit Sacer textus, quod de ipsis diceret, & quarentes eum tenere, timuerunt turbas.

II. PUNCTUM.

SEÀ tu potius pervertes Verbum Dei, quàm manifestè velis videre te illi Verbo repugnare.

Quod enim Conscientiam manifestè lædit, & animi tranquillitatem everit, quis nisi perversus velit? quis verò nisi infidelis non sentiat suam lædi Conscientiã & animi tranquillitatem agitari, si manifestè videat se Verbo Dei repugnare? Quid est enim Verbum Dei nisi Veritas, nisi salus æterna, nisi gratia, nisi Dei intellectus & voluntas, nisi Deus ipse se suo Verbo manifestans? Ac proinde repugnare Verbo Dei, quid est, quam repugnare Veritati salutis suæ, Divinæ Gratia, divino Intellectui, Divinæ voluntati, ac ipsi Deo? Possesne verò manifestè cognoscere te ita Deo toti repugnare, nec turbari, nec angī, nec cruciari? Poterisne porro diutius in illo vivere cruciati? Non poteris, non poteris, non ita vives. *Jucunditas cordis hac est vita hominis, inquit Sapiens; Qui tollit jucunditatem, tollit vitam. Tollit vero jucunditatem, qui tollit Conscientiam, id est, qui tollit à se Veritatem, qui tollit à se gratiam, & Divinam voluntatem, quæ in Verbo Dei continetur.*

Eccles. 30.

Ac proinde hoc unum superest, ut, qui verbo Dei converti non vis, Verbum Dei pervertas, id est, aliter interpretaris, quàm intelligitur. Nam è tribus unum necessariò est eligendum, aut converti verbo, aut habere verbum sibi oppositum, aut negare illud verbum seu verum eius sensum, & alium assignere, qui placeat & nobis palpet. Duo prima non vis, non vis converti, nec vis habere verbum oppositum, quid ergo superest, nisi te aut illud

negare esse Verbum Divinum, aut tuo depravare sensu quemadmodum hæretici, schismatici & alii non rectè sentientes, depravant Scripturas, inquit sanctus Petrus, ad suam ipsorum perditionem? Nam ut ait Tertullianus, tantum Veritati obstrepit adulter sensus, quantum corruptor stylus. Alludit ad dictum Apostoli: Non sumus sicut plurimi adulterantes sensum Verbum Dei, qua loquendi forma, plurimum confirmantur, quæ dicta sunt; Nã sicut corrupto vino permiscetur à Caupone aliqua, quæ vini vitium tegant, & gustum acuant ad bibendum; ita planè, qui scripturas depravat, quia sibi amaras sentit, suum illis corruptum immiscet sensum, ut dulciores faciat. Si quis apposuerit ad hæc, apponet Deus super illum plagas scriptas in libro isto. Et si quis diminuerit de verbis libri Prophetia hujus, auferet Deus partem ejus de libro vite.

1. Pet. 3.

L. de præ-

script. c.

17.

2. Cor. 2.

Apo. 22.

III. PUNCTUM.

QUAM satius igitur cedendum esset Veritati! Quàm latius Verbo Dei convertendus esses! Nam apertè vides, quod nisi Verbum Dei te convertat, Tu verbum Dei pervertes, tu tibi finges sensum, quo non erit tibi oppositum Verbum, ut sic tranquillè vivas, & sic tibi cauteriatam facias Conscientiam, de qua fusè dictum est in prima parte: sicquè sensum eo devenies ut vel apertè accuses Deum, qui tibi contradicit, vel te falsò excuses, fingendo te aliter audivisse & accepisse, quod dixit.

Sic aptè sanctus Augustinus in illud Psalmi: Sæpe expugnaverunt me à juventute mea, etenim non potuerunt mihi. **Q**UARE expugnaverunt, inquit, quia non potuerunt mihi: quid est, non potuerunt mihi, non illis consensit ad malum. Omnis enim malus ideo prosequitur bonum, quia non illi consensit bonus ad malum. **S**ONAT VERBUM, SONAT SERMO CONTRADICTOR LIBIDINIS, At ille amicus libidinis suæ, & inimicus sermoni contradicenti amica suæ, infestus est & odit. Sermone Dei. Facta est amica avaritia, inimicus Deus. Contradicit enim Deus avaritia. Et post nonnulla, Cum odisse cepit, quæ scilicet jubet Deus, incipit velle criminari eos, à quibus audit bona præcepta, & velle per suspiciones suas crimina quærere servorum Dei. Qui nobis ista dicunt, & ipsi non faciunt ista, Nos quid respondemus?

Ps. 128.

Nolite

Noli me attendere, sermonem istius attende, ipse tibi loquitur per quemlibet, huic tu inimicus es. Concorde cum adversario tuo, cum es cum eo in via. ADVERSARIUM TUUM SERMONEM DEI FECISTI. Noli attendere, quia ille tibi loquitur: malus est, per quem tibi loquitur, sed non est malus, qui tibi loquitur, Sermo Dei Accusa Deum, accusa si potes. Creditis fratres, huc usque pervenisse eos, de quibus dicitur, saepe expugnaverunt me à juventute mea, ut etiam ipsum Deum accusare non dubitent.

sicut parvuli, non intrabitis in regnum Calorum. VOS autem non sic, ubi scilicet agitur de honore, non sic sicut sentitur & agitur. Regnum meum non est de hoc mundo. SI in viridi ligno hac faciunt; in arido, quid fiet? QUA tepidus es, incipiam te vomere ex ore meo.

Luc. 22.
Ioan. 18.
Luc. 23.
Apoc. 2.

Certe nisi de tuo corrupto sensu his Christi Domini Verbis affingas, habes in illis, quod videas tibi oppositum, seu præjudicatum, & quod in illa timeas oppositione. Si verò quid affingas, longè magis habes, quod timeas.

Non potest solvi Scriptura.

Ioan. 10.

Vide in 4. parte, Feria secunda infra hebdomadam decimam quintam:

Quod nisi se quisquis Christo conformet, sibi Christum conformabit.

Luc. 6.
Ibid. 11.
Matt. 18.
Va cum benedixerint vobis homines. VAE vobis, qui ridetis nunc. Va vobis, quia diligitis primas cathedras. NISI conversi fueritis & efficiamini

EODEM DIE,

DE PRIMO IMPEDIMENTO VERBI DEI:

Et dum seminat, aliud cecidit secus viam, & conculcatum est, & volucres cæli comederunt illud. Hi sunt, qui audiunt, deinde venit Diabolus, & tollit Verbum de corde eorum, ne credentes salvi fiant. Luc. 8.

VERITAS PRACTICA.

Quæ pœna timenda est in non servato deposito, hæc est timenda in Verbo Dei, secus viam exposito.

RATIO EST, Quia pœna gravior, quæ est timenda in non servato deposito, provenit ab ea culpa, quæ dicitur lata vel latissima.

Sed eadem culpa intervenit in Verbo Dei, secus viam exposito.

Ergo & quæ pœna timenda est in non servato deposito, hæc est timenda in Verbo Dei secus viam exposito.

I. PUNCTUM.

Auditorum Verbi Divini quadruplex esse genus designat Dominus per similitudinem quadruplicis terræ, cuius tres partes non sunt aptæ ad referendum fructum.

Prima pars seu species terræ, in qua semen perit, terra est secus viam, id est, extrema illa campi pars est, quæ viæ jungitur, & à viatoribus perinde teritur & calcatur ac ipsa via, unde fit, ut semen ibi jactum, sit magis expositum sive ut conculcetur & dispergatur à transeuntibus, sive ut à volucribus auferatur, quia non latet intra glebas vel sulcos, sed patet extra, & aves ad se allicit tanquam ad escam, & facile ab eis carpitur.

Hi sunt autem homines, qui audiunt quidem Verbum Dei, sed oscitanter, nulla cum attentione, nulla vel Intellectus vel voluntatis applicatione ad res, quas audiunt; vel alia omnia cogitant, illo ipso, quo audiunt tempore: vel tamen si audiverunt, tam parum auditis afficiuntur & moventur, ac si nihil audivissent. Longè alia mens illis est, Tori sunt in nugis, & in his captandis mundi refulis, quæ primò incurrunt obviæ, quo in statu nihil profus proficiunt ex audito Dei Verbo.

D 2

Quia

Quia verò multi tales sunt, qui nec quantam inde jacturam faciant, nec quantam propterea incurrant culpam & poenam, recogitant, idcirco proposita Veritate admonentur, ut respiciant & audiant, *Quod, quæ poena timenda est in non servato deposito, hac est timenda in verbo Dei secus viam exposito.* Id est, sic audiro verbo sicut ab his auditur hominibus, qui sunt similes terræ secus viam positæ, quæ nullum accepti seminis fructum refert.

Ratio petitur ex illa Doctrinæ moralis parte, quæ de jure agit & de Justitia, ubi quæstiones de Deposito & de Commodato proponuntur, an si pereant culpâ illi? apud quos deponuntur, poenâ is incurrat restituendæ rei perditæ. Respondentque uno prorsus ore juris. Interpretes, quod si culpa sit levis, nullam incurrri poenam, si verò sit culpa gravis, & quam ipsi vocant latam, id est ex aperta & patenti negligentia proficiscentem, tunc astringi Depositarium ad jacturam reparandam. Dicitur verò patens & aperta negligentia, quando non ea est diligentia, quam vulgo solent homines ejusdem status & conditionis adhibere in rebus suis ejusmodi observandis, ut si quis depositam pecuniam in obserata non servaret arca, sed eam foris exponeret; Neque enim solet pecunia sic exponi, unde Sapiens monet sic quærendam & servandam sapientiam sicut servari solet pecunia. Mereretur certe Sapiencia diligentius observari, neque tamen ita colitur & observatur sicut pecunia: sic sunt homines rerum internarum & spiritualium pravi aestimatores!

Prov. 2.

II. PUNCTUM.

SED eadem culpa intervenit in Verbo Dei secus viam exposito.

Id est ejusdem culpæ & negligentiae reus est ille, qui se non aliter exhibet ad Verbum Dei audiendum, quam se illa terra exhibeat ad recipiendum semen, quæ est vicina viæ, ut dictum est. Sic expressè Tirinus interpretatur moraliter illa verba *secus viam*, negligendo & apertis periculis exponendo Verbum Dei, quasi diceretur, hoc ipsum peccando, quod peccat qui exponit furto rem commodatam aut sibi concreditam, ac depositam; lata est utrobique negligentia, par in utroque culpa,

Cur enim peccat, qui exponit depositum,

nisi quia non eam adhibet diligentiam, quæ ad illud servandum esset adhibenda? Nonne verò ille auditor oscitans, & pervius quibuscunque recipiendis cogitationibus animum aliò distrahentibus, nonne idem prorsus peccat? Nonne tanquam depositum accipit Dei Verbum? Nonne acceptum tenetur tam diligenter custodire ut ipse non pereat negligentia? Nonne deest suò huic officio, dū nulla custodia servat cor suum, nullis spinis sepiat aures suas, nulla lege continet oculos, nulla fræno linguam moderatur? Nonne hoc intendebat Apostolus, cum diceret; *Timothee 1. Tim. 6. depositum custodi, devians profanas vocum novitates, & oppositiones falsi nominis scientia, quæ quidam promittentes, circa fidem exciderunt.* Quasi diceret, serva tam diligenter incorruptum illud Dei Verbum, quod à me accepisti, ut ne quidem loquendo de divinis rebus, nova quædam usurpes nomina, quæ præ se ferunt aliquid singulare & eximium. Quod in sequenti epistola ad eundem sic apertè explanat: *Formam habes sanorum verborum, quæ à 2. Tim. 1. me audisti in fide & in dilectione in Christo Iesu? Bonum depositum custodi per spiritum sanctum, qui habitat in nobis.* Id est, non vulgari, non mundana & humana, quanto magis sollicita custodia servandum est hoc depositum, sed spirituali, sed divina, sed quali Spiritus ipse sanctus illud custodit: nihil planè committendo, quod sit oppositum, nihil prorsus ommittendo, quod sit appositum.

Poteratne fingi aliquid altius ad illam diligentiam commendandam? Poteratne dici quidquam apertius ad oppositam illius manifestandam negligentiam & latam culpam, *Qui, ut ait sanctus Matthæus, secus viam ser- Matt. 13. minatus est.*

III. PUNCTUM.

QUÆ poena igitur timenda est in non servato deposito, hac est timenda in Verbo Dei secus viam exposito. Quia pari culpæ par poena respondet; par autem culpa est, ubi par negligentia reperitur, in re consimili, quæ apertè omnem exigebat cautionem & diligentiam. *Serve male & piger! INVILEM servum ejicite Matt. 24. in tenebras exteriores.*

Certè si quæ est culpæ disparitas, in eo potissimum est, quod, quàm longè pretiosius est re quavis humana Verbum Dei: major sit etiã illius.

illius hominis, qui Verbum Dei accipit, obligatio ut illud seruet, & major proinde negligentia, si ejus culpa pereat: unde non dubitavit sanctus Augustinus affirmare tantam hujus esse culpam gravitatem, quanta esset, si Corpus ipsam Christi Domini, per cujusquam incuriam, forte in terram caderet.

Verba ejus referuntur in 3. parte, Feria secunda infra octavam hebdomadam: satis modò hic gravis pœna colligitur inde luenda, quod qui negligit Verbum Dei, non minus sit reus, nec minori pœna obnoxius, quam qui neglecti & periti depositi reus esset. Cum enim talis reus teneatur restituere depositum perditum, sive aliquid æquivalens reddere; quis non videat, quales se in angustias redigat, qui negligit, & qui sua negligentia perdit Verbum Dei? Quid enim æquale reddet perditò Dei Verbo? Quid enim æquale reddet

tot donis & tot gratiis, quæ simul cum Verbo Dei paratæ erant sese in te effundere? Quid æquale reddes divino Sanguini, qui pro illis fusus est gratiis? Quid æquale reddes divinæ Gloriæ, quæ inde secutura erat? Quid æquale salutis & æternitati, cujus perit bonum cum Verbo pereunte?

Ah si scires donum Dei, & quis est, qui loquitur tecum! Ah si scires fraudem Diaboli, & quis est, qui te avertit ab illo audiendo? *Abjiciet eos Deus meus, quia non audierunt eum: & erunt vagi in nationibus.* Quod primò sit culpa, fieri pœnæ; culpa eorum est, quod nimis vagentur animo per res universas, nec se satis contineant audiendo Dei Verbo: at eorum erit pœna, quod sic deinceps vagentur, ut cum velint se continere, non ita possint, ut poterant.

IOH. 4.

OS. 9.

DE SECUNDO IMPEDIMENTO

VERBI DEI.

Et aliud cecidit super petram, & natum aruit, quia non habebat humorem.

Qui cum audierint, cum gaudio suscipiunt Verbum: & hi radices non habent, qui ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt. Luc. 8.

Non habet in se radicem, sed est temporalis. Facta autem tribulatione & persecutione propter Verbum, continuò scandalizatur. Matth. 13.

VERITAS PRACTICA.

Qui ad tempus credunt, nullo credunt tempore.

Qui temporales sunt, nullius sunt temporis.

RATIO EST. Quia nullo hi credunt tempore nec ullius sunt temporis, quantum ad virtutis spectat exercitium, qui non exercent fidem aut aliam virtutem, quo debet exerceri tempore. Sed qui ad tempus credunt, & qui sunt temporales, non exercent fidem aut virtutem, quo debet exerceri tempore.

Ergo nec ullo credunt tempore, nec ullius sunt temporis aut virtutis.

Quòd certè frequens est & valde lugendum.

I. PUNCTUM.

Secundum genus eorum, qui sine fructu Verbum Dei audiunt, hi sunt velut terra petrosa, quæ recipit quidem semen in se jactum, & ex eo producit nonnullam herbam, ad aliquid tempus virentem; sed ubi sol incaluerit, & calore terra exerit aestuare; tunc arefcit illa viriditas, & elanguens herba, ipso pene, quo apparet, disparat die. Sic illi planè, satis libenter & attentè de divinis audiunt, & auditis videntur affici, atque etiam de se excitare spem aliquam futuri fructus; sed quando virtutis exercendæ sese offert occasio, si quid difficultatis in illa exercenda sentiant, difficultati cedunt, & ab omni discedunt Virtute. Propterea dicuntur temporales seu temporarii qui, quo tempore nihil est operosum, mira videntur operari; sed si opus sit humile, si tantisper arduum vel non

D 3,

proba-

probatum mundo, timeantque suæ famæ, suis studiis, & suis commodis, tunc vel ad unum jocularè verbum, quo se lædèdissent, se ipsos lædunt & conficiunt sua lævitate & inconstantia.

Quod quam sit infrugiferum & damnosum, sic brevius & facilius ex proposita patebit Veritate. *Qui nampe sunt temporales ad Virtutem, nullius sunt temporis & virtutis.*

Id est, nullo exercent virtutem tempore.

Rationes multæ sunt, quæ id monstrant, ut patet infra, in secunda Feria, post Dominicam secundam Quadragesimæ, ubi conformis Veritas agitur; Quæ verò hic affertur Ratio præsupponit, quod ait Sapiens. *Tempus & responsonem cor sapientis intelligit. Omne negotio & omni Vir tuti tempus est & opportunitas.* Omne quidem tempus virtuti est opportunum, sed non omnis virtus est opportuna tempori. *Tempus est dilectionis & tempus odij, sicque suis spatiis transeunt universa sub cælo.* Atque inde fit ut quæ actio facta suo tempore virtus esset, fiat vitium si fiat alieno: Unde illud Ecclesiastici: *Ex ore fati reprobanditur parabola, non enim dicit illam in tempore suo.* Nonne & ipse Deus, *Tempore, inquit accepto*

Eccle. 8.

Ibid. 3.

Eccles. 20

2. Cor. 6.

Ier. 8.

exaudi vi te, & in die salutis adjuvi te? Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. Nempe huic modò temporis sua est virtus, & huic virtuti sua est gratia, quæ nec alteri tempori, nec virtuti esset opportuna, *Transiit mensis, finita est æstas, & nos salvati sumus.* Id est, non advertimus ad illud tempus, quo salvandi eramus: sicque miseri perierunt illo ipso tempore, quo salvari poterant, si advertissent.

II. PUNCTUM.

SED temporales non exercent Virtutem, quo debet exerceri tempore, Tempus enim virtutis exercendæ, tempus illud est, quo virtutem deserunt, *Tempus est tentationis, in quo recedunt, ut ait Dominus, tempus est, quod ad probationem virtutis, à Deo erat ordinatum: tempus est, quo gratia præsens aderat: tempus est, quo suam probare fidelitatem debuerant: tempus est, quo præterita malè acta redimenda erant, & futuris consulendum.* Tempus denique est vitandæ culpæ, quo tempore tam necessaria virtus erat, ut nullo tempore sit magis necessaria, quia nihil est in

omni genere necessitatis, & in omni temporis latitudine tam necessarium, quam non peccare, cui necessitati cætera cedant oportet omnia. *Nemini mandavit impiè agere, & nemini dedit spatium peccandi: non enim concupiscit multitudinem filiorum infidelium & inutilium.* Quasi diceret Sapiens: satis multi se filios & cultores Dei præberent, si colendo Deo satis esset virtutem aliquando exercere, quando videlicet nulla ejus exercendæ est difficultas: sed tales filij prorsus sunt infideles & inutilis, qui quò potissimum tempore probanda eorum fidelitas & opera, tunc discedunt & deficiunt. At verò Deus tales non admittit, & mavult paucos fideles atque utiles, quam multitudinem infidelium & inutilium. *Non enim necessarij sunt ei homines impij, cum videlicet suam Deo non naven operam, quando præcipuè necessitas exigeret in vitandis culpis, Deus illorum operam non exigit in alijs, quæ forte vellent reddere, ministerijs & obsequijs, Domine, Domine, aperi nobis. Amen dico vobis: nescio vos.*

Eccle. 15

Ibid.

Matth. 7

III. PUNCTUM.

QVI sunt ergo temporales ad virtutem exercendam, nullius sunt ad virtutem temporis nec ullius virtutis, *VIRTUTIS, inquit, nullum signum valimus ostendere: in malignitate autem nostra consumpti sumus. Talia dixerunt in inferno hi, qui peccaverunt, Non sic loquebantur in terra, cum sibi fingerent esse virtutem quod erat merè naturale & politicum: quando virtutem duntaxat exercebant, ubi nulla esset difficultas, nec honoris, aut bonorum jactura. Sed jam in inferno de bonis & de malis hujus vitæ longè aliter sentiunt & judicant, quia suo ibi damno vident, quam decepti fuerint, dum aliquoties tantum & non semper, & non eo præsertim tempore virtutem exercere voluerunt, quo scilicet exercenda erat, quo vitandæ culpæ vel minimæ, quo erant ferendæ potius injuriæ quam inferendæ: quo erat potius moriendum quam peccandum. Agonizare pro anima tua, & usque ad mortem certa pro iustitia. Quid autem justius quam non peccare? Hoc est, in quo deficiunt temporales, & in quo proficiunt æterni Verbi Cultores.*

Sap. 5.

Eccle. 4

DE

DE TERTIO ET POSTREMO IMPEDIMENTO DIVINI VERBI.

*Et aliud cecidit inter spinas, & simul exorta spina suffocaverunt illud.
Hi sunt, qui audierunt, & à sollicitudinibus & divitiis, & voluptatibus vita, euntes suffocantur, & non referunt fructum. Luc. 8.*

VERITAS PRACTICA.

Inordinata sollicitudines ita nocivæ sunt, ut illud ipsum Christi Verbum, quo dicuntur alia Dei Verba suffocare, suffocent.

RATIO, qua id demonstrat hæc est, quòd tunc sollicitudines suffocare Verbum Divinum dicuntur, quando impediunt ejus fructum.

Sed inordinata sollicitudines impediunt fructum huius Verbi, quò eas Christus dicit alia Dei Verba suffocare.

Ergo & illud ipsum Christi Verbum suffocant. Unde & facile est colligere, quàm sint nocivæ & cavendæ.

I. PUNCTUM.

TERTIUM & postremum illud impedimentum Verbi divini, quod ponitur, tria præ cæteris habet incommoda, quibus difficile curatu redditur. Primum est, quod sit magis universale & commune vix enim ullus est mortalium, qui non nimis afficiatur erga divitias & voluptates hujus vitæ, quique propterea plus æquo non angantur & sollicitentur.

Secundum est, quod hæc divitiarum sollicitudo longè pluribus modis, quàm alia impedimenta fructum spiritualem impediatur; nempe his quatuor modis, quibus spinæ possunt nocere semini. Primo enim obstant ne semen in terram penetret; Deinde ne sol lucem & calorem infundat; Tertio ne terra sufficientem succum subministrat alendo semini, cum ipsæ spinæ bonam terræ partem exsiccant; Denique si semen pullulet, illud suffocant. Sic prorsus illæ sollicitudines & avocant animum, ne audiat Verbum Dei: & sese quodammodo divinis opponunt luminibus & meliorem animæ partem ad se retrahunt, ut vix vacet audito Dei verbo. secum

revolvendo: & si quid demum ex auditis vellet proficere, profectum statim suffocant.

Tertium verò incommodum est, quòd sicut spinæ sunt aculearæ & pungentes, ita & illæ divitiarum curæ ac sollicitudines mentem excruciant & dilanient, eoque etiam animo Christus hanc similitudinem proposuerit ut perspecta hac sensibili acerbitate conjunctim cum aliis detrimentis spiritualibus, magis moveremur ad has curas excidendas. Vix tamen propterea ullus moveatur, vix ullus Christo cedat, vix ullus credat, vix unus revera sentiat, quod divitiæ sint velut spinæ, nec aliunde defectus iste fidei proveniat, quàm ex ipsis sollicitudinibus, quæ ita mentem humanam fascinant & dementant, ut quod est apud Job; esse sub sensibus delicias computet. *Iob. 30.*

Atque hinc erura Veritas, qua manifestè pateat, Quàm sint nocivæ & cavendæ sollicitudines, ut que ipsum Christi verbum, quo dicuntur alia Dei Verba suffocare, suffocent.

Ratio, quæ affertur, rem totam paucis explicat, dum primò suggerit suffocari Divinum Verbum nihil aliud esse, quam impediri fructum eius. Hoc est enim intentum parabola, ut universim aperiat, quibus modis impediatur fructus Evangelij seu Divini Verbi: Cumque hoc unum ex impedimentis afferatur, quod sollicitudo divitiarum velut spinæ suffocent verbum, non alia profecto mente id dictum est, quam ut significetur sic impediri fructum eius. Sicut enim suffocatum semen redditur infructuosum, sic & verbum Dei, si humano in corde opprimatur & veluti suffocetur, suo privatur fructu. Et sicut dicuntur ea præcipuè suffocari, quæ aliquam habent vitam seu vegetantem seu sensitivam, ac proinde quæ respiratione quadam egent, quæ si tollitur, eorum vita tollitur: Sic Divinum Verbum vitale est, & vitæ spiritualis ac æternæ non modo semen, sed quoddam velut initium, cui sua sunt propria quædam cælitus respi-

respirandi spatia, quæ si arctius constringantur & opprimantur, tunc planè intereat necesse est; sicque interite Verbum Dei, hoc ipsum est, quod esse irritum & sine fructu. Et

Matth. 15 *irritum fecistis mandatum Dei.* ET NON
Luc. 8. REFERUNT FRUCTUM, ait Dominus.

II PUNCTUM.

SED inordinata divitiarum sollicitudines impediunt fructum illius verbi, quo Christus Dominus eas dicit alia Dei Verba suffocare.

Nam fructus illius verbi est, ut cum homines illud audiverint & crediderint, tum inordinatum divitiarum affectum unde procreantur illæ sollicitudines, deponant, aut temperent. Hoc intendebat imprimis Christus Dominus, hoc premebat, hoc urgebat; Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra. NON potestis Deo servire & mammonæ. Ideo dico vobis ne solliciti sitis, NON graventur corda vestra curis huius vite. Quod ut persuaderet, nihil aptius dici poterat, quam si diceretur, non modò infructuosas illas esse curas, sed & graves, damnosas & lethiferas. Hoc est autem quod Christus dixit, cum dixit eas esse velut spinas, quarum vel ipsa species fœda est, onus grave, & contractus tam molestus ut sit intolerandus. Velle sine spinis carne nuda circumdari? Possent verò Cor humanum spina tangi, & non lædi, & non mori?

Quis autem fructus huius sermonis? Quis sæcularium non sic amet divitias? non sic eis Cor apponat suum; non sic inde sollicitetur & fatagat, perinde ac si Christus Dominus nihil esset contra locutus? Quis eorum credat suas de habendis divitiis curas esse velut spinas, cum nihil suavius sibi esse putet, quam in talibus versari curis? Si promptuaria eorum plena, eructantia ex hoc in illud. Si oves eorum factosæ, abundantes in egressibus suis, si boves eorum crassa, Nonne beatum, ut olim, antequam veniret Christus, dixerunt populum cui hæc sunt; Dicat quantum vis divites miseris Christus: Illi beatos semper prædicant. Dicat quantum vis amaras opum congregandarum curas: Illi delicias suas affirmabunt. Sed Christus est, qui loquitur, & qui mentiri non potest Deus, Deus ipse est, qui sæculares curas ait esse spinas. Verum id viri sæculares non recogitant, non id sapiunt, non id sibi dictum putant; Sic suis involuntur curis, &

toti occupantur sollicitudinibus huius vitæ, ut nihil superstitiorij, nihil vigoris, nihil ingenij, nihil facultatis ad memorandum Christi Verbum.

At nonne sentiunt ipsos spinarum aculeos ipsas curarum molestias, ipsas molestiarum moles & amaritudines: sentiunt sanè nisi sensum obtunderent, & nisi suis inebriarentur amaritudinibus? Inebriavit me absynthio, Thron. dicebat in eorum persona Jeremias, ut rectè notavit sanctus Gregorius: nam ebrius quisque, quod patitur, nescit, qui verò absynthio inebriatur, & hoc, quod sumpsit, amarum est, & tamen non intelligit eandem amaritudinem, qua repletur. Humanum igitur genus recto Dei iudicio in voluptatibus suis sibi dimissum, atque per easdem voluptates spontaneis tribulationibus traditum, absynthio est ebrius, quia & amara sunt, quæ pro huius vitæ amore tolerat: & tamen eandem amaritudinem, cecitate cupiditatis quasi insensibilitate ebrietatis ignorat. Mundi enim gloriam sitiens, dum multas pro ea tribulationes reperit, amarum est quod bibit; sed quia hoc nimis inhiante sumpsit, eiusdem amaritudinis malum discernere, iam præ ipsa ebrietate non sufficit. TURBATI sunt & moti sunt sicut ebrius, & omnis sapientia eorum devorata est. Sic nempe absorbent animum inordinatæ sollicitudines.

III PUNCTUM.

ERGO & quàm nociva sunt & quàm cavenda, patet, cum illud ipsum Christi verbum, quo dicuntur alia Dei Verba suffocare, suffocent, & sine ullo fructu efficiant; Nam hic erat ejus fructus, ut persuaderet illas sollicitudines esse velut spinas: quod cum sibi persuasum non habeant ipsi etiam Christiani, qui plus a quo se his humanis dedunt curis: quis non videat sic suffocari Verbum istud, & hoc ipsum agi modò, quod olim apud Judæos, de quibus Dominus ad Prophetam: Et veniunt ad te quasi si ingrediatur populus, & sedent coram te populus meus, & audiunt sermones tuos, & non faciunt eos, quia in canticum oris sui vertunt illos, & avaritiam suam sequitur cor eorum.

Expende hæc postrema Verba, non dicit præcisè avaritiam, sed avaritiam suam, id est, affectum qualemcunque habent inordinatum ad res terrenas; In hoc autem vel maxime apparet inordinatus, cum ita interstrepit Verbo

Matth. 6.
Luc. 21.

Pf. 143.

Pf. 106.

Ezech. 31.

Verbo Dei, ut vel non audiat, vel non credatur. Sic expresse habes in Evangelio, quod inter Christi auditores illi præcipue qui erant *avarari, deridebant illum*, quia hic terrenorum affectus, quem maxime Christus inlectabatur, Christo etiam vel maxime resistebat. En Adolescens tam castus & innocens, ut omnia Dei mandata observaverit, unumque sibi deesse audit à Christo Domino, ut vendat, quæ habet & pauperibus distribuat, ac certo speiet se thesaurum in cælo habiturum; abit tristis nec Christo credit, quia scilicet suis nimium erat affectus rebus. Spinam gerebat in corde, unde illa tristitia suborta est: Et quam spinam voluisset Christus verbo suo avellere, ipsa potius verbum Christi avulsit; Adeo verum est, quod divitiæ velut spinæ suffocant Verbum Dei, & illud præcipue verbum, quod contra ipsas profertur divitiis, unde ad reliqua Verba Dei audienda vel credenda nulli mi-

nus idonei, nulli minus parati, minus bene affecti, quæ qui plus æquò affecti sunt suis rebus.

Illud est denique observandum, quod hic dicitur: *Euntes suffocari*, quasi dicitur illos tantum suffocari & perire, qui sequuntur suas cupiditates; Vel potius phrasia est hebræa & loquendi modus, quo significatur non nisi pedetentim & progressu temporis evenire detrimenta illa, quæ commemorata sunt; Unde illud etiam accedit incommodi, ut ea minus advertantur, & quò illi magis eunt, magis suffocantur & pereunt; Quò illi magis progrediuntur, minus regredientur; Quo illi ætate procedent longius, ita & cupiditate, quæ semper magis ac magis incalescit, roboratur & induratur, ut fuse demonstratur in opusculo: *Lata via perditionis. IV autem o homo Dei, hæc fuge, scilicet verò iustitiam, pietatem, Fidem, Charitatē, Patientiā, Manu justitiæ.*

DE PATIENTIA QVÆ ITA NECESSARIA EST AD FERENDVM FRVCTVM, UT NULLUS ALIOQUIN FERATUR.

Quod autem in bonam terram, hi sunt, qui in corde bono & optimo, audientes verbum retinent, & fructum afferunt in patientia. Luc. 8.

VERITAS PRACTICA.

Qui timent pruina, irruet super eos nix.
Iob. 6.

SENSVS est, quod, qui modicum illuminant laborem, qui in audiendo Dei Verbo necessarius est, incident in majorem: quantoq; minus pati voluerint, ut referant fructum, tanto magis patientur ex defectu fructus.

RATIO EST, quia tanto magis patientur in adversis, quanto minus habebunt virtutis ad ea, quæ occurrent toleranda.

Sed qui metu laboris non audierint Verbum Dei, minus habebunt virtutis ad hujusmodi tolerantiam.

Ergo ij tanto magis patientur, quanto minus laborare & pati voluerint: ac proinde ex iis erunt de quibus Iob: *Qui timent pruina, irruet super eos nix. Quod cum sit ridiculum & insipiens, longè satius est laborem illum suscipere, qui in audiendo fructuosè Dei Verbo requiritur.*

Haynevsve Pars 2.

I. PUNCTUM.

EXIIT qui seminat seminare sensum suum, & dum seminat, aliud cecidit secus viam & conculcatum est

Legenda iterum esset & accuratius expendenda tota parabola, quæ tota est illustris, tota mirabilis, tota frugifera, tota saluberrima. Nec refugas laborem, qui in legendo & meditando necessarius est; hinc enim primò incipit perditio & jactura Verbi Dei, quod si attentè considerares, omnia alia impedimenta disceres remove. Quamobrem in id præsertim modò est laborandum, ut agnoscas laborem illum, qui in audiendo & considerando fructuosè Dei verbo desideratur, nullo modo esse fugiendum. Quid enim prodesset hunc fugere, cum in alium gravio-rem incideres, tantoque postea magis pareris ex non audito Dei Verbo, quanto minus pati voluisses in eo audiendo?

E

Ratio

Ratio, quæ id demonstrat, est evidens: Nam in confesso est apud omnes, quòd tanto magis unusquisque patitur in adversis, quanto minus habet virtutis & gratiæ ad illa toleranda. Sicut enim unicuique virtuti hoc est maximè proprium, ut cum divina gratia, animum nostrum corroborer contra difficultates, quæ occurrunt in objecto, circa quod illa versatur: ita planè si desit virtus, deerit etiam illud animi robur, quod præstabat; ac proinde debilior ac longè impar eris difficultati tolerandæ; sicque magis patieris, seu in externis illis adversis, quæ occurrunt, seu in internis animi commotibus, quæ à vitio virtuti opposito excitantur. *Vbi est Timor tuus, Fortitudo tua, Patientia tua, & perfectio viarum tuarum? Nonne id tunc tibi verius, quam olim Jacobo diceretur?*

Job. 4.

Hoc est certè, quod quotidianà patet experientià in tam diverso statu hominum, qui adversis premuntur. Unde enim fieri putas, ut unus alio magis labores in calumnia vel probro aliquo tolerando, nisi quia minus est humilis? Undenam alius paupertatis difficultatem minus libenter suffert, nisi quia minus est amans paupertatis? Sic de aliis virtutibus cogita, quarum defectu ita augetur labor, ut hoc pene uno labore animus in adversis, quòd virtute caret, qua adversa illa, facile & jucundè sustineret. Hinc orabar Apostolus, ut det vobis secundùm divitias gloriæ suæ, virtute corroborari, per spiritum eius in interiori homine, Et alibi, In omni virtute confortati secundùm potentiam claritatis eius. Quàm saepe de creaturis querimus, quæ justius de nobis quererentur, cum si virtus adesset, nulla creatura obesset; & cum virtus deest, vix ulla creatura prodest.

Ephes. 3.
Coloss. 1.

II. PUNCTUM.

SED qui metu laboris non audierint, aut non consideraverint Verbum Dei, minus habebunt virtutis ad huiusmodi tolerantiam.

Nam cum potissimus Verbi Divini fructus sit ipsa virtus, aut quidquid ad eam ducit aut movet; profectò si se virtute denudant, qui se tali fructu privant. Sic enim de Verbo divino, quod de Sapientia Sapiens; *Labores huius magnas habent virtutes; sobrietatem enim & prudentiam docet & iustitiam & virtutem, (id est fortitudinem) quibus utilis nihil est in*

Sap. 8.

vita hominibus. Sicut igitur, qui se privaret Sapientia, privaret se eius fructu, qui sunt virtutes commoratae, sic qui se privat fructu Divini Verbi.

Neque verò Verbum Divinum virtutes tantùm docet sicut Sapientia, sed cum divina gratia movet etiam voluntatem ad eorum exercitium. Unde dicitur *ignitum Dei eloquiū vebementer*. Et, *Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via, & aperiret nobis Scripturas?* Est præterea gladius ille, qui virtuti obstantia quæque perumpit, de quo Apostolus, *Et gladius spiritus, quod est Verbum Dei. VIVVS est enim Sermo Dei & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti*. Hoc ita utebatur sancti, sicut expresse refert S. Hieronymus de sancta Paula, ut ad unamquamque occasionem virtutis exercendæ, paratam haberent Scripturæ divinæ sententiam, aut Verbum aliquod, quo velut ipso Deo iubente vel monente moverentur, sicque Clypeo fidei & Gladio spiritus simus armati contra spiritualia n. quicquid invicti stabant. Hic est itaque Verbi Divini fructus, virtutem discere & exercere; unde certè eo erit virtus minor, quo minor Divini verbi fructus. Ah qualis iactura, & quam deploranda! Videtne damnata sententia quam grave sit?

Ps. 118.
Luc. 24.Ephes. 6.
Heb. 4.

III. PUNCTUM.

QUI timent ergo pruina, irruet super eos mix. Id est, qui parvum timent laborem, qui in percipiendo Dei Verbo necessarius est, incidunt in majorem: quantoque minus pati voluerint, ut referant fructum, tanto magis patient ex defectu fructus, quo se privant; quia scilicet se virtute spoliant & illis armis, quibus qui denudantur, nihil sibi superesse sentiunt, nisi vinci & pati. Quàm longè igitur ille prudentior, qui non parcat labori debito ad fructum illum colligendum, seu ex meditatione seu ex lectione, seu ex piis aliis exercitiis. Et quàm bene ait Sapiens, *Impatiens operabitur stultitiam*: Et paulò post, *Qui patiens est, multà gubernatur prudentià, qui autem impatiens est, exaltat stultitiam suam*. Nam dupliciter errat impatiens; primò quidem quòd dum se putat laborem fugere, incidit in graviolem; deinde verò, quòd hic labor, in què incidit, non modò sit gravior quantum ad pœnam corporis seu temporale damnus; sed

Prov. 14.

etiam

etiam quantum ad spiritualem animi jacturam, quæ inde multis modis incurritur. Unde idem disertè Sapiens: *Qui impatiens est, sustinebit damnum: & cum rapuerit, aliud apponet.* Nam si saltè magis laborando, magis mereris, tolerabilis erit labor; sed iplo majori labore minus mereri, quis non deplorat?

Quis non agnoscat miserandum illum laborem, quem damnati sic deplorant, *lassi sumus in via iniquitatis & perditionis, & ambulavimus vias difficiles.* Tum post multa concludunt, *Et virtutis nullum signum valuimus ostendere, in malignitate autem nostra consumpti sumus.* Verè malignitas, nolle exiguum illum laborem sumere, qui in meditando aut legendo requiritur ad fructum referendum, & in graviorem incidere cum periculo salutis aut perfectionis. Quis ex duobus laboribus non eligeret eum, qui minor est & fructuosior? quis noller is esse, qui multa redimat modico pretio? Denique audi alium Sapientem, quam præclare & aptè ad hæc omnia confirmanda de Doctrina Christi, pronuntiet: *Fili à juventute tua excipe doctrinam, & usque ad canos invenies Sapientiam: Quasi is, qui arat & seminat, accede ad eam & sustine bonos fructus illius. Injice pedem tuum, in compedes illius, & in torques illius collum tuum: Subjice humerum tuum & porta illam, & ne acedieris vinculis ejus. Investiga illam & manifestabitur tibi, & continens factus ne derelinquas eam. In novissimis enim invenies requiem in ea, & convertetur tibi in oblectationem. Et erunt tibi compedes eius in protectionem fortitudinis, & bases virtutis, & torques illius in stolam gloria: decor enim vita est in illa, & vincula illius alligatura salutaris. Quibus prope similia in fine libri repetit selectis quibusdam & exquisitis verbis,*

Colluctata est anima mea in illa, & in faciendâ eam, confirmatus sum. Manus meas extendi in altum, & insipientiam eius luxi. Animam meam direxi ad illam, & in agnitione inveni eam. Possedi cum ipsa cor ab initio: propter hoc non derelinquar.

Videri possunt, quæ ibi plura prosequitur: nec non hæc Veritates & aliæ consimiles, quas ex aliis partibus ad Evangelicam parabolam rejicri est facile.

Sicut discursum nostri intellectus statim sequi debet affectus voluntatis: ita & affectum effectus seu exequutio.
In 1. parte, die 29. Decembris.

Si quid nos revocat à Doctrina Christi, vel ob id maximè recipienda est.
In 2. parte, Feria 6. infra hebdomadam. 2. post Epiphaniam.

Verbum Dei non redit vacuum: aut proficit necesse est recipienti vel obfit.
In 3. parte, Feria 2. infra octavam hebdomadam.

Qui non audit, non audietur.
Quibus nos attentiores esse oporteret, in his magis obsurdescimus.
In 3. parte, Dominica undecima.

Quod te imparatum magis reddit ad ferendum fructum, hoc te paratiorem deberet reddere.

Quantò minus puniri timeri infructuosus, tantò jam magis punitus est.
In 3. parte, in fine, ubi de renovatione votorum.

HAC HEBDOMADE, Materia Considerationum & Veritatum comprehendetur illo Sermone, quem Christus Dominus habuit statim à cæna cum discipulis facta, usque ad Orationem, quam ibidem in cænaculo fudit ad Patrem, prout refertur à sancto Joanne. Et quia illo toto sermone, hoc pene unum versat argumentum, ut fortes sint Apostoli in persecutionibus tolerandis, eò etiam præcipuè spectabunt Veritates, & iisdem motivis, quæ proponuntur à Christo Domino, innitentur ad hunc finem, ut discamus constantiam in adversis.

C. 13. 14.
15. & 16.

FERIA SECUNDA. DE FUTURO PETRI LAPSV, à Christo Domino prænuntiato.

Quòd ego vado, non potes me modò sequi, sequeris autem postea. Dicit ei Petrus: quare non possum te sequi modo? animam meam pro te ponam? Respondit ei Iesus: Animam tuam pro me ponere? Amen, Amen dico tibi, non cantabit gallus, donec ter me neges. Ioan. 13.

VERITAS PRACTICA.

Nimia firmitas, infirmitas.

SENSVS & RATIO est, quia ubi est nimia firmitas, ibi est præsumptio animi seu præsumpta quadam securitas, quasi nullum sit periculum, aut quasi non sis periturus in periculo. Sed ubi est talis præsumptio, ibi est infirmitas. Ergo nimia firmitas infirmitas: ac proinde sibi diligenter cavendum, & non in se, sed in Domino confidendum.

I. PUNCTUM.

Ioan. 13.

Peracta cœna, & iis dictis, quæ præcedenti hebdomada considerata sunt; ipso etiam proditore Iuda egresso, ad suum facinus exequendum: Dominus Iesus, Divinum hunc cepit habere sermonem cum suis discipulis, cujus initium est: *Nunc clarificatus est filius hominis, & Deus clarificatus est in eo.* Et paucis interjectis, cum de instanti suo discessu nihil tale cogitantes monuisset, ac de mutua dilectione novum mandatum dedisset; Tum dicit ei, Simon Petrus: Domine quo vado? Respondit ei Iesus, quòd ego vado; & quæ supra referuntur, ubi quanta videtur Petri firmitas, tanta spectatur ejus infirmitas. Quid firmitus, quàm quòd ille Christo dicit, *Animam meam pro te ponam?* Sed quid in firmius, quàm quòd illi à Christo dicitur: *Non cantabit gallus, donec ter me neges?* Num quid fortè nimia fuit ejus firmitas, unde talis infirmitas? Certè id videtur innuere S. Augustinus, qui cum univèrsim dixisset: *Audvo dicere superbis esse utile cadere in aliquod apertum, manifestumque peccatum, unde sibi displiceant, qui jam sibi placendo ceciderant:* tum addit particulatim de

L. 14. Civ. c. 13.

hoc Apostolo: *Salubrius enim Petrus sibi displicuit, quàm sibi placuit, quando præsumpsit.* Ex quibus sancti Patris verbis non modò elicitur Veritas proposita, quòd nimia firmitas sit infirmitas, sed & ejus allata Ratio subiungitur, quòd ubi est nimia firmitas, ibi sit præsumptio: atque ubi præsumptio, ibi infirmitas, ibi casus & interitus. Hoc primum sit contra occurrentia mundi pericula & adversitates mortuum.

Hanc porro Rationem sic expendè accurate, ut jam non Petro, sed tibi applices. Est autem ita evidens quoad primam partem, ut nimia firmitas & præsumptio, pene unum atq; idem sub diversis nominibus videantur intelligi. Neque enim ullus aliter nimis est firmus, quàm quòd malè præsumit; neque ullus malè præsumit, quàm quòd opinione sua nimis est firmus, id est, supra quàm debet, inordinate, sine ullo timore, & diffidentia sui, sine ullo respectu ad ordinem, & Providentiam Dei; *Audaces, sibi placentes:* Sic apertè sanctus Thomas: *Præsumptio est nimia quadam & immoderata fiducia seu spei excessus, non modò circa proprias vires, sed etiam circa divinam potentiam & misericordiam, quatenus aliud aut aliter atque Deus ordinavit, homo contendit.* **FACILITAS** & ipsi nobis nomen, & eamus pugnare adversus gentes. *Ipsi autem non erant de semine virorum illorum, per quos salus facta est in Israel.* *In die illa ceciderunt Sacerdotes in bello, dum volunt fortiter facere: dum sine consilio exeunt in prælium?* **PRÆSUMPTIO** nequissima, unde *creata es cooperire aridum malitiam & adestitate.*

II. PUNCTUM.

Sed ubi est talis præsumptio, ibi est infirmitas. Primum quidem, quæ putatur audacia & firmitas

firmitas animi, mera est infirmitas; cum si quis animo firmus & constans esset, sibi magis attenderet, nec ita vanè præsumeret. Deinde verò statim atque præsumit, sibi relinquatur, diminuitur Gratia, lumina, & divina quævis auxilia, quibus destitutus homo, quid est nisi folium, quod vento rapitur, nisi stipula sicca, nisi mera infirmitas, nisi prona in lapsum, & ad omne genus peccati ruitura indoles, unde nunquam emergat: Sic Deus dicitur, *præsumentes de se, & de sua virtute gloriantes humiliare.*

Adde, quod, qui præsumit, quantumcunque auxilii & divinæ gratiæ cœlitus offeratur, vix ad illud attendit, sive ut in eo fidat, sive ut fideliter ei cooperetur & adhæreat: Sed quasi securus de rei exitu, cætera negligit, & in negligentia suæ pœnas infirmitatem illam refert, quam de se & de aliis deplorat David:

Infirmata est in paupertate virtus mea; INFIRMATI sunt, nec fuit qui adjuvaret. O verè deplorandam infirmitatem!

III. PUNCTUM.

NIMIA ergo firmitas, infirmitas: Quia sic præsumptio castigatur, ut qui nimis se posse audeat, minus possit. *Androimus superbiam Moab: superbus est valde: superbia eius &*

arrogantia eius, & indignatio eius, plusquam fortitudo eius. Unde & concludit Prophetia, *Et relinquetur parvus & modicus, nequaquam multus.* Hinc apud psaltes Regius: *Posuisti firmamentum eius, formidinem;* id est, in quo vanè firmabatur, & nimis præfidebat, illud ipsum est, quo formidandum in modum perit: illud ipsum est, quod esse debet causa formidinis, ne deinceps sic vanè efferatur. Illud denique ipsum est, quod est firmamentum eius, si bene formidet & timeat, prout ait Scriptura: *Oculi Domini super timentes eum, protector potentis, firmamentum virtutis, tegimen ardoris, & umbraculum meridiani, deprecatio offensio- nis, & adiutorium casus, exaltans animam, & illuminans oculos, dans sanitatem, & vitam & benedictionem.* Et alibi brevius, *In timore Domini fiducia fortitudinis.*

Vide ergo, ut sic formidinem & timorem Domini ponas firmamentum tuum: ne si firmamentum tuum in alio statuas, vel in ipso Domino, non servatis servandis, ipse ponat firmamentum tuum formidinem, id est, vertat in ruinam, quod ad salutem esse firmius præsumebas. *Quoniam obtinuit Dominus confidentiam tuam, & nihil habebis prosperum in ea.* Vide in 3. parte, Dominica 10. & Sabbato infra hebdomadam 14.

FERIA TERTIA.
DE CAVENDA PERTURBATIONE
animi in Adversis.

AD HÆC CHRISTI DOMINI VERBA:

Non turbetur cor vestrum. Creditis in Deum, & in me credite. In domo patris mei, mansiones multe sunt: si quo minus dixissem vobis, quia vado parare vobis locum. Ioan. 14.

VERITAS PRACTICA.

Quod Christus semel suis, hoc in omni semper casu, tibi dicit, *Non turbetur cor tuum.*

RATIO EST, Quia cum Dominus dixit suis ne turbarentur, idcirco dixit propter tria, qua

subjungit, sedanda perturbationis animi motiva potentissima.
Sed illa ipsa tria motiva concurrunt in omni casu, ut te pariter moveant ad sedandam animi perturbationem, undecunque ortam.
 Ergo quod Christus semel suis, hoc in omni casu dicit, non turbetur cor tuum, quod certe est potentissimum in adversis subsidium.

I. PUNCTUM

Non semel quidem hoc præceptum si-
ve consilium de cavenda perturbatione
animi in adversis, propositum suis
discipulis Christus Dominus. Iam enim illis
ante præceperat, *Videte ne turbemini*; & *Nolite
terreri*. Tū verò hūc etiā in eodē suo sermone
bis repetit; *Non turbetur cor vestrum*; *NON
turbetur cor vestrum neque formidet*. Nec sanē
frusta sic toties; nam cū perturbatione animi
plerumque solet impedire fructū, qui ex ad-
versitate colligi potest, gravius est & damno-
sius perturbari, quā quævis adversa perpeti:
proindeque diligenter præcavenda talis per-
turbatio; neque semel tantum, sed pluries in-
culcandum fuit monitum. At nihilominus in
Veritate proposita, dicitur semel dictū a Do-
mino, quia scilicet pro uno & eodem accipi-
tur totum illud quod dixit & fecit dum vive-
ret, sicut ipse ait Patri: *Opus consummavi, quod
dedisti mihi ut faciam*.

QUOD itaque semel Christus suis, hoc in omni
semper casu tibi dicit, *NON TURBETUR COR
TUUM*. Est enim eadem prorsus ratio, cur ita
sit semper verum & semper efficax in omni
adverso casu ad sedandam commoti cordis
perturbationem, sicut cū dixit Christus tuis.
Atque hæc ratio non una sed triplex est, quæ
deducitur ex ipsius Christi Domini verbis, quæ
supra relata sunt, & quæ hūc modò sunt ex-
pendenda. *Creditis in Deum*, inquit, & *in me
credite*, quasi diceret, Nonne creditis Divinam
Providentiam? Nonne creditis nihil prorsus
adversum vobis posse cōtingere, nisi Deo ac me-
ipso permittente & volente? Ego autem non
permittā vobis quidquam accidere quod no-
ceat, imò quod non proficit, si mecū ad vigilare
vultis. Quapropter ne turbetur cor vestrum,
quia vobiscum sum, & me præse, nihil erit
damni & detrimēti. Sicut cū in mari & in
exorta tempestate illis dixit, *habete fiduciā, ego
sum, nolite timere*. O quis tū diffidat? quis
turbetur? *Obmutui & non aperui os meum*; in-
quit Psaltes, *quoniam tu fecisti*. Atque hæc pri-
ma ratio, quæ petitur à divina providentia.

Secunda continetur his verbis: *In domo pa-
tris mei mansiones multe sunt*. Et horum sensus
est ad perturbationem animi in adversis vali-
dè reprimendam multum idoneas & efficax;
Ne turbemini, quasi adversum vobis aliquid

acciderit, non enim est illud adversum, quod
mansionem vestram in domo Patris mei pa-
rat: & cum multe sint, eaque variae mansio-
nes, multa etiam & varia ab unoquoque sunt
toleranda, ut eò tandem perveniat, quod per
illas tolerantias disponitur. *O si vidisses sancto-
rum in cælo coronas perpetuas!* *O si tibi hæc sape-
rent, & profundè ad cor transirent, quomodo au-
deres vel semel conqueri?* Nonne pro vita æterna
cuncta laboriosa sunt toleranda? Hæc & plura
libro tertio de Imitatione Christi, capite qua-
dragesimo septimo, & quadragesimo octavo.

Tertia denique ex his deducitur, quia *vado
vobis parare locum*, nempe per passionē & cru-
cem. Sic enim patiendo & moriendo paravit
nobis locum in cælo; licet enim prædestinan-
do paraverit mansiones, tamen etiam operando
parat, inquit sanctus Augustinus; Quæ confi-
deratio certè plurimum potest in adversis: nā
si Christo sic patendum fuit, ut mihi locum
pararet, quanto id mihi satius, ne parato exci-
dam loco? Unde apud Apostolus, *Per patientiā* Heb. 12.
*curramus ad propositum nobis certamen, aspiciē-
tes in Authorem fidei & Consummatorem Iesum,*
*qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confu-
sione contempta, atque in dextera sedis Dei sedet.*
*Recogitate enim eum, qui talem sustinuit à pec-
catoribus adversum semetipsum contradictionē,*
*ut ne fatigemini animis vestris deficientes. Non-
dum enim usque ad sanguinem resitistis, adver-
sus peccatum repugnantēs. Nonne est ita?*

II. PUNCTUM

SED illa ipsa tria motiva concurrunt in omni
casu, ut te pariter moveant ad sedandam ani-
mi perturbationem, undecunque ortam. Quid
enim horum deesse? An quidquam potest tibi
evenire sine Divina Providentia? Respon-
de. An verò illud, quod Deo permittente sic
tibi accidit, aliud esse potest, quā quod pro-
fit cælo promerendo? quam vis vel peccatum
esset, si inde profectum, qui capi potest, ca-
pias, proderit ad salutem; *diligentibus enim
Deum omnia cooperantur in bonum*, inquit A-
postolus. *NEQUE*, ut ait sanctus Hierony- Rom. 8.
mus, *bonus Deus mala permitteret, nisi esset æque
omnipotens, ut ex his bona faceret*.

Denique nonne exemplum Christi æquè
valet ad hunc particularem casum, atque ad
alios? Quid tibi est in hac adversitate tua,
quod Christus non præviderit, & quod si al-
teri

Ed 40.

teri evenisset, non idem atque tu contra posset objicere? Quod si verò sic liberum esset omnibus, suos quosque sensus particulares obtendere, quis tandem libens volens patretur, & quis esset, cui non diceret Deus, *An condemnabis me, ut te iustifices? Interrogabo te, & indica mihi, nunquid irritum facies iudicium meum, & condemnabis me, ut tu iustificeris?* Attende ad hoc, quidquid te in illo tuo casu contradicentem facit, & conturbat, mera est contradictio naturalis appetitus, quam nisi reprimis, foves ut justam, quam si justam putas, injustum facis Deum: Deum accusas & condemnas. O qualis illa impietas!

III. P U N C T U M.

Mal. 37.

QUOD Christus igitur semel suis, hoc in omni semper casu tibi dicit, NON TURBETUR COR TUUM. Nam si valet in aliquo, valet in omni casu propter rationes allatas, quæ sic univèrsim concludunt non esse permittendam cordi perturbationem, ut in particulari quolibet casu sit ita concludendum. Aut si casus esset, in quo id negaretur, vix id affirmari posset de alio: vix ad ullam calamitatis speciem non turbaberis, si non ad omnem sis paratus, & nisi dicas cum Davide, *quoniam ego in flagella paratus sum.* Quidquid contra opponat appetitus in praxi, perinde rejiciendum existima, sicut si univèrsim persuadere vellet, nihil tibi omnino esse patiendum.

Vellè sine nihil omnino pati in hac vita? Non auderes affirmare, quia tot testimoniis contra convincerere, ut te puderet nò id vellere, quod volendum tam apèrtè videres. Cum igitur natura corrupta non ausit univèrsim

contra omnes adversitates proclamare, fingit se habere tantum, quod isti particulari opponat; sed mera fictio est & deceptio. Sic enim, ut dixi, de unaquaque singillatim dicit, quod non audet de omnibus, & sic nunquam in praxi & actu veller pati. Quomòrem audi Dominum, & tum tibi potissimum loquentem audi, cum obloquitur appetitus; *Quid est quod loqueris fili? cessa conqueri, considerata meâ & aliorum sanctorum passione; Nondum usque ad sanguinem restitisti; parum est, quod tu patieris in comparatione eorum, qui tam multa passi sunt, tam fortiter tentati, tam graviter tribulati, tam multipliciter probati & exercitati.* Vide reliqua, libro tertio de Imitatione Christi, capite decimo nono. Et quæ tota hebdomade, imò & tota quadragesima sequuntur Veritates huic conformes.

Et prima verò parte huc transferri possunt hæc quatuor.

Non contristabit justum, quidquid ei acciderit.

Die decima Ianuarii.

Nò quia mala sunt, perturbamur in adversis: sed quia perturbamur, adversa mala sunt.

Dominica 4. post Epiphaniam.

Nisi probe paratus sis ad adversa, nec ad ipsa prospera bene paratus es.

Feria sexta hebdomade quinta post Epiphaniam.

Quàto minus murmuramus, aut omnino tacemus flagellati à Domino: tantò altius altissimum ejus Dominium prædicamus.

Feria 2. hebdomade 6. Vide in aliis, verbo Adversitas.

**FERIA QVARTA
DE CHRISTO DOMINO, VT
est exemplar Constantia & via vera
ad perfectionem.**

Ego sum via, & veritas, & vita. Ioan. 14.

VERITAS PRACTICA.

Melius est in via claudicare, quam præter viam fortiter ambulare.

Verba sunt sancti Augustini de Christo Domino expresse agentis, ut infra videbitur.

SENSUS autem verborum, & Veritatis propositæ hic est, quòd sicut melius est peccatorem

detentim incedere per veram viam, quam si aliam viam minus certam & veram festines, quia sic tandem certius, quod tenditur, pervenitur: sic plane melius est, imperfecto quodammodo & lento gradu per Imitationem & Considerationem Christi Domini ad perfectionem tendere, quam si alio motivo uteris, quod sublimius & perfectius videretur. Quidquid enim aliud cogites, sive Dei presentiam, seu Divinas perfectiones, seu caelestem beatitudinem, seu rerum humanarum vanitatem, seu mortem instantem, seu particulare aut universale iudicium, seu ipsam inferiorum aternitatem, aut quodvis denique aliud, quod crebro cogitatum movere possit ad salutem & perfectionem consequendam, non ita promovebit, quam unius Christi Domini cogitatio; quia Ille videlicet vera est ad salutem & perfectionem Via, & aliter incedere, dici potest quodammodo, praeter viam ambulare.

Hoc itaque manet demonstrandum, quod quidquid est in una via praeter aliam, ut sic viatori aptissima, hoc est in uno Christo Domino praeter omnibus mediis & motivis ad perfectionem.

RATIO EST, quia quod est magis considerandum in via certa, brevius, & facilius.

Sed haec tria simul in Christo sic apte reperiuntur, ut nullibi aptius.

Ergo una via est aptissima, & medium magis opportunum ad perfectionem, in quo tenendo, Melius est claudicare, quam praeter viam fortiter ambulare.

I. PUNCTUM.

CUM Dominus Jesus sic pergeret in sermone suo, *Quod ego vado scitis, & viam scitis; dicit ei Thomas: Domine nescimus quo vadis, & quomodo possumus viam scire? Dicit ei Jesus: Ego sum Via, & Veritas, & Vita. Quae quidem verba in vernacula Meditatione ad Constantiam in adversis transtulimus, sed hic extendenda videntur ulterius ad omnem virtutem seu ad ipsam perfectionem. Sic enim inter alios de his universim & apte S. Augustinus, Quae vis ire? Ego sum Via. Quod vis ire?*

De verbis Da. ser. 4. Ego sum Veritas. Vbi vis permanere? Ego sum Vita. Veritatem & vitam omnis homo capit, etiam Philosophi Deum esse vitam quandam & veritatem viderunt; viam non omnis invenit. Verbum ergo Dei, quod apud patrem est Veritas &

Vita, assumendo hominem, factum est Via; ambulata per hominem & pervenies ad Deum; Melius est in via claudicare, quam praeter viam fortiter ambulare. Quod praclare item Sanctus Leo, Melior est gradus lentior per iter rectum, quam velocitas festina per devium.

Sic igitur nobis proponendus est Christus Dominus ut Via, non modo per fidem ad salutem, sed per imitationem ad perfectionem: sicque intelligendus est ad perfectam vitam esse via, ut licet alia media considerari & usurpari possint, Ille tamen via sit, & veritas, & vita, id est, ut communiter ex Haebreo omnes interpretantur, Via vera & vitalis, quasi diceretur, Via unica & praeter omnibus seligenda. Nam cum tres praecipue spectentur notae seu conditiones, quibus una praeter aliis via seligitur: si uno in Christo singulariter quadrent, profecto nihil restare potest dubii, quin sit aliis omnibus mediis praefendus.

Haec sunt autem tria, quae maxime Viatori considerantur, in via delectu. Primum, ut sit certa seu recta & ruta, ne si occurrant anfractus, dubitet & deviet: nec a praedonibus sibi timeat. Secundum est ut sit brevis, ne itineris molestia fatigetur. Tertium denique ut sit plana & facilis, ne per abrupta montium, aut concava vallium periclitetur.

Atque haec quidem per se notissima: tantum hic juverit meminisse nos, quamdiu vivimus, peregrinos esse & advenas, atque ut ait sanctus Gregorius, *In praesenti vita quasi in via sumus, quae ad patriam pergimus. Maligni autem spiritus iter nostrum quasi quidam latrunculi obsident. Sanctus quoque Bernardus, Quam multi ex hoc, inquit, a recto tramite periculossime aberrarunt, ignorantes astutias satanae. Multae videlicet se viae ostendunt ad salutem & perfectionem, nec minus nobis est timendum, quam viatori, ne qua incerta aut periculosa teneatur. Hinc apte Sapiens: Via stulti recta in oculis eius: qui autem Sapiens est, audit consilia. Itemque paulo post. Est via, quae videtur homini recta, & novissimis eius ducunt ad mortem. Tene aliquando perspexisti, quae tandem via incederes? Deduc me Domine in via tua, & ingrediar in veritate tua.*

II. PUNCTUM.

SED ille tres viae conditiones in Christo sic apte reperiuntur, ut nullibi aptius.

Primo

Primò quidem securitas & certitudo in eo maxime est posita, ut Deo grata sit, & accepta illa præxis. Quid autem potest esse illi gratius, quam ut de Verbo cogites, cujus unius cogitationem habet? Quid gratius Deo Patri, quam cogitare quod cogitat? quid acceptius Filio, quam sic tecum habitare, cujus deliciae sunt esse cum filiis hominum? Quid Spiritui sancto jucundius, qui ut jam in prima parte visum est, idcirco missus est, ut Filium ubique notificet, & in mentibus nostris præcipue clarificet? Deus qui dixit de tenebris lucem splendescere, ipse illuxit in cordibus nostris ad illuminationem scientia claritatis Dei, in facie Christi Iesu. IPSE EST quem proposuit Pater omnibus; adeo ut nullus dubitare possit de eius acceptione. Ipse est flos campi & lilium convallium, quod omnes accedere tuto possunt. Non sic porò in cæteris, quæ pendent à varia hominum conditione, & de quibus dicitur, Non omnia omnibus expediunt, & non omni animæ omne genus placet.

Secundò brevitatis viæ; Jam pridem dictum est, longum esse iter per præcepta, breve per exempla; si quod autem exemplum valet, maxime Christi Domini, qui quod fecit & passus est, in exemplum nostrum ordinavit, ut sequamur vestigia ejus, non quòd illa ipsa, quæ fecit, faciamus, sed quæ in nostra vacatione sunt facienda, exemplo ejus, quò longè plura & graviora fecit, exequamur; Est enim verbum abbreviatum, & verbum consummans & abbrevians, id est, quidquid in aliis omnibus mediis & motivis continetur, ipse ita comprehendit, ut audito solo nomine JESU aut CHRISTI, statim intellectus & voluntas moveatur ad credendum, & id omne efficiendum, quod occurrit. Liber est scriptus in eis & foris, quia quod docet exterius verbo & exemplo, hoc Ipse suo spiritu seu gratiâ promoverit in animis nostris. Unde si de quodam Sextio dixit, qui eum legit, In quacunque positione mentis sum; cum lego sextium, libet omnes casus provocare, libet exclamare, quid cessas fortuna! Congredere! quanto magis de Christo, qui est veritas & solutio omnis difficultatis, ut ait quidam, contra omnia dubia intellectus, & qui est vita contra omnes repugnantias, & metus voluntatis. Legendus esset divus Bernardus, qui de hoc argumento suaviter æquè & potenter agit, locis notatis.

Tertidò denique facilitas viæ; quid facilius

cogitatione Christi? at sola ejus cogitatio viæ & motivum est ad quemlibet virtutis actum. Serpens est æneus tantum aspiciendus in cruce & sola cogitatione sibi representandus, ut serpentis æmuli ignita jacula extinguantur. Nec timeri potest imaginationis aut capitis læsio, sicut in aliis, cum sit aliquid corporeum, quod facile concipi potest. Videtne quanta sit motio animorum, sacro die pasceves, quo Passionis & Mortis ejus memoria recolitur? Quam facile omnes omnia. Sic planè, quoties sic eum religiosè ad mentem revocares. O si Iesus Crucifixus in cor nostrum veniret. I. I. de Imit. Chr. c. 25. quam cito & sufficienter docti essemus! Et idcirco inter alias rationes Deus factus est homo, ut haberet homo, quem facile & secare posset sequi; Unde sanctus Augustinus; Sequendus Deus erat, qui videri non poterat, sequendus homo non erat, qui videri poterat: Deus factus est homo, quem sequeretur homo. VEREBVNTVR filium meum, dicebat Pater æternus, quasi diceret: Habent certè, quem vereantur, & cujus respectu & consideratione moveantur. Nonne id ita? at verò, itane moveris hoc exemplo? Bene verecundari potest inspecta vita Iesu Christi, quia necdum magis illi te conformare studuisti.

III. PUNCTUM.

QVIDQVID est igitur in via præ aliis, ut sit viatori aptissima, hoc est in uno Christo Domino præ omnibus mediis & motivis ad perfectionem: Ac proinde melius est in illa via claudicare, quàm præter illam fortiter ambulare, quia sic tandem certius & facilius, quo contendis pervenies. Ad hoc unum cogitandum pene alia omnia reducunt Apostoli: Christo in carne passo, & vos eadem cogitatione armamini. RECOGITATE eum, id est cogitate non semel sed iterum, & quoties opus erit ad virtutem, revocate tantum in mentem vestram, vestrum Christum Jesum. Omnia in te uno habentes, te non debemus dimittere à nobis, dicebant de Tobia filio, parentes ejus: quanto magis nos de Christo Domino. O Veritas Deus, fac me unum tecum in Charitate perpetua. Tacet me saepe multa legere & audire, in te est totum, quod volo & desidero. Taceant omnes doctores, sileant universa creatura in conspectu tuo, tu mihi loquere solus. Caput est nostrum, Et sapientis oculi in capite ejus, ut ait Sapiens.

F Deni-

Evria 4. prime Heb. in Adv. 1. Cor. 4. Cant. 2.

Ecclesi. 37

Seneca.

1. 10. Rom. 9.

Apo. 1.

Sen.

Serm. 15. & 20. in Cantica.

Num. 27.

I. I. de Imit. Chr. c. 25.

Serm. de Nat. Chr.

Matth. 25

1. 13. Imit. Ch. c. 25.

1. Pet. 4.

Heb. 12.

Tob. 10.

I. I. de Imit. Chr. c. 3.

Ecclesi. 2.

Ephes. 4.
Colos. 2.

Denique, crescimus in illo per omnia, qui est caput Christus, ex quo totum corpus compactum & connexum est. SICUT ergo accepistis Iesum Christum Dominum nostrum, in ipso ambulare radicati & superadificati in ipso, & confirmati in fide, sicut & didicistis, abundantes in illo in gratiarum actione.

Obserua quam rectè simul duo hæc coniungantur, radicati & superadificati; Vnum enim sine alio mancum esset & deficiens. Nam quod est radicatum, crescit quidem, sed facile evellitur. Quod est autem ædificatum, non

facile convellitur, sed non crescit. At ubi duo hæc coniunguntur, & firmitas ædificij & incrementum radicis, tum præclare sunt omnia. Quamobrem sic in Christo semper crescendum, ut firmiter hæreas; & ut hærendum firmiter, ut semper in illo crescas. Vide plura, verbo Christus, & hanc præcipuè Veritatem.

Exemplo suo Christus non magis urget quam Imperio.

In prima parte. Die 13. Ianuarii.

FERIA QUINTA DE CHARITATE SIMVL ET Constantia coniungendis ad tolerantiam adversitatum.

Sicut dilexit me Pater, ego dilexi vos: manete in dilectione mea. Ioan. 15.

VERITAS PRACTICA.

Sic Charitas & Constantia simul iunctæ constant, ut nisi sint simul iunctæ, non sibi consent.

RATIO EST, Quia Charitas & Constantia non sibi consent, si frangantur ab oppositis difficultatibus.

Ad si non sint simul iunctæ, franguntur ab oppositis difficultatibus quas simul iunctæ frangerent.

Ergo sic Charitas & Constantia simul iunctæ, constant, ut nisi sint simul iunctæ, non sibi consent: ac proinde simul iungenda sunt nec unquam separanda.

I. PUNCTUM.

CUM sermo ille Domini, qui hac hebdomade suscipitur considerandus, sit nullo longior, quam ut totus considerari possit, multaq; ex eo veniant in Evangelia Dominicarum post Pascha, quæ tum commodius expendantur: seligenda modò

sunt aliqua, quæ iuxta præfixum hebdomadæ finem, tolerantiam in adversis corroborent. Sunt autem illa præcipuè, quæ Christus Dominus de Caritate habet, quæ postquam in textu legeris; Vide quàm arctè simul Caritas & Constantia cohæreant, quàmque illa sit certa & necessaria Veritas, quæ proponitur; Quod sicut hæc duæ virtutes simul iunctæ fortiter constant in adversis, ita nisi sint simul iunctæ, non omnino sibi consent.

Ratio est facilis quoad illam primam partem, quæ dicitur Caritatem & Constantiam non constare sibi, si frangantur ab oppositis difficultatibus. Sicut enim constare sibi nihil aliud est quàm constanter resistere contrariis, & nulla eorum vi frangi: sic planè non constare, hoc est, si non resistant, aut quantumcumque resistant, si frangantur. *Va dissolutis corde! Va his, qui perdiderunt sustinentiam, & qui dereliquerunt vias rectas, & diverterunt in vias pravas! Et quid facient, cum inspicere experit Dominus? quasi diceret, non erit quod fugiant, non erit quod exculent: & quia noluerunt resistere adversantibus sibi, cum commodè possent & deberent pro salute animæ, tunc & si vellent, non commodè poterunt.*

III. PUN-

II. PUNCTUM.

SED si Charitas & Constantia non sint simul juncta, franguntur ab oppositis difficultatibus, quas simul juncta frangerent.

Sicut enim Caritati in his, quæ spectant ad Dei vel proximi dilectionem, multæ occurrunt difficultates: sic constantiæ suis in objectis plurimæ obversantur: & quemadmodum Caritas oppositis frangeretur: difficultatibus, nisi constans esset, aut nisi constantia juvaretur; sic planè Constantia infringetur, nisi Caritate roberetur. Hinc aptè Apostolus, primò dixit, *Caritas patiens est*, ut ostenderet Caritati opus esse constantiã, tum verò pòst injunxit, *Caritas omnia suffert, omnia sustinet*; ut indicaret non minus necessariam esse constantiæ Caritatem, quam Caritati constantiam. Nec frustra reperit, *Omnia suffert, Omnia sustinet*: sic enim Apostolus duo illa significat, quæ in Propositione nostra continentur; primò quidem, quod Constantia deficeret sine Caritate, quæ omnia suffert; deinde verò, quòd nunquam deficiat, si Caritati jungatur, quæ omnia sustinet. Quod postremum sic disertè confirmat S. Augustinus: *Nihil est tam durum acque ferreum, quod non amoris igne vincatur; quo enim se anima rapit in Deum, super omnem carnificinam libera & admiranda volitabit pennis pulcherrimis & integerrimis, quibus ad Dei complexum amor castus innititur. Nisi verò amatores auri, amatores laudis, amatores sceminarum, amatoribus suis Deus faciat esse fortiores, cum ille non amor, sed congruentius cupiditas vel libido nominetur. In qua tamen apparet quantus sit impetus animi, ad ea, qua diliguntur, in defesso cursu perimmania, quæque tendentis, argumentoque nobis est, quàm sint omnia perferenda, ne deseramus Deum, si tanta illi, ut deserant perferunt.*

His conformiter Thomas à Kempis, *Magna*, inquit, *res est amor, magnum omnino bonum, quod solum leve facit omne onerosum, & fert aequaliter omne inaequale. Nam onus sine onere portat, & omne amarum dulce & sapidum efficit. Vide quæ plura refert toto illo capite; aut si mavis, breve illud sancti Bernardi dictum revolve: Opus meum vix est unius hora: & si plus, præ amore non sentio. Itane tecum agitur? Hinc explora, utrum verè diligas Deum, an non. Sic enim verè est de Cha-*

ritate: omne onus exonerat, tuque si aliter sentis, manifestè contradicis Veritati Cautis, seu Caritati veritatis, de qua Apostolus, postquam de iis qui pereunt, egit *Eo quod, in- 2. Thess. 2.* quit, *Caritatem Veritatis non receperunt, ut salvi fierent. Quasi diceret, propter difficultates perierunt, quas si superassent salvi fuissent; illas autem verè superassent, si veram Caritatem habuissent, quæ nihil reperit difficile quod non perumpat.*

III. PUNCTUM.

SIC ergo Charitas & Constantia simul juncta constant, ut nisi sint simul juncta, non sibi consistent; Quia cum disjunctæ sunt, franguntur illis difficultatibus, quas simul junctæ fregissent. Si venis mecum, vadam; si nolueris venire mecum, non pergam. Sic Barac Israelitarum Dux dicebat Debboz: sic nos Caritati, non verbo sed re ipsa jungamur necesse est, si fortiter & fœliciter dimicare volumus contra occurrentes difficultates. Alioquin vel pugnam detrectabimus, & cedemus turpiter: vel in conflictu periclitabimur, & damnosè cademus, sicut illi, qui sine consilio & contra Caritatem exierunt in prælium, & inde fusi fugatique redierunt cum magna suorum jactura, ut est in primo libro Machabæorum. Longè alius fuit aliorum exitus, qui, ut ibidem dicitur, ex Charitate pugnantes, convaluerunt animis: non solum homines sed & bestias ferocissimas, & muros ferreos parati penetrare ibant igitur prompti, de celo habentes adiutorem, & miserantem super eos Dominum. Leonum autem more, impetu irruentes in hostes, prostraverunt ex eis multa millia, quæ ibi recensentur distinctius.

O quanta vis! Charitatis! ô quantum interest, bene vel malè cum ea convenire! sicut enim *Deus Charitas est*, ita Deum unusquisque habet adjuvantem aut repugnantem, prout bene vel malè cum Charitate convenit.

Vide in 3. parte, Feria 2. hebdomadæ nonæ, ubi hæc proponitur Veritas:

Affectum probus effectus.

FERIA SEXTA

DE PRÆVIDENDIS Adversitatibus.

Hæc locutus sum vobis, ut cum venerit hora eorum, reminiscamini, quia ego dixi vobis, Ioan. 16.

VERITAS PRACTICA.

Quantum obest adversitas improvisa, tantum prævisa prodest.

RATIO EST, Quia idcirco adversitas improvisa obest, quod cum afferat majorem doloris sensum, minus tamen meritum causet.

Sed è contra sic prævisa prodest, ut cum minorem causet doloris sensum, majus tamen afferat meritum.

Ergo quantum obest adversitas improvisa, tantum prævisa prodest; ac proinde solerter prævidenda.

I. PUNCTUM.

Repetenda sunt ex superiori capite decimo quinto Evangelii sancti Joannis, quæ Dominus prædixit suis ventura mala: Sunt autem hæc inter alia: *si mundus vos odit, scitote, quia me priorem vobis odio habuit. Si de mundo fuissetis, mundus, quod suum erat, diligeret: quia verò de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus. Mementote sermonis mei, quem ego dixi vobis: non est servus major Domino suo, si me persecuti sunt, & vos persequentur. Quæ & alia hujusmodi, ibidem commemorata, cur illis sic distinctè enarraret, rationem addit: hæc locutus sum vobis, ut cum venerit hora eorum, reminiscamini, quia ego dixi vobis: quasi diceret, ne vos imparatos ista mala involvant, idcirco præmoneo. Multum enim interest ad malorum tolerantiam, si improvisa aut prævisa obveniant; Nam quantum obest adversitas improvisa, tantum prævisa prodest.*

Hoc est modò expendendum, investigando primum accuratè, undè nam adversitas improvisa obfit, nempe ex hoc duplici capite, quod cum majorem afferat doloris sensum,

minus tamen meriti apud Deum causet. Nonne hoc est luctuosum & miserandum? Nam si saltem cum minori merito minus mali patereris, malum esset tolerandum: aut si cum graviore malo meritum cresceret, solatium esset aliquod mali tolerati: sed simul multum pati, & parum mereri, certe hoc est geminum adversitatis damnum deplorandum. Atq; hoc utrumque est damnum, quod sæcundum infert adversitas improvisa: Nam primò quidem de doloris sensu certum est, eo esse vehementiorem, quo nos minus cogitantes adoritur, unde multi repentino dolore sic deficiunt, ut propè tum eneantur.

Deinde verò cum animus ita dolet & angitur, ut suum unum dolorem sentiat, suam unam calamitatem cogitet & deploret, tã longè se retrahit ab eo statu, qui ad virtutè exercendam & meritum inde referendum requiritur, quàm se in merorem & lamenta profundè abdit. Quod utrumq; damnum sic breviter Sapiens complectitur, dum ait: *tristitia festinat mors; & cooperit virtutem*, id est, ita obruit & opprimit hominem, ut vix ulla virtus in illa mortali tristitia exerceatur. Quale autem meritum sine virtute, cum, quanta fuerit virtus, tale sit meritum?

II. PUNCTUM.

SED è contra sic adversitas prævisa prodest, ut cum minorem causet doloris sensum, majus tamen afferat meritum:

Nam primò quidem de minori doloris sensu, pater ipsa quotidianà experientià: quod scripsit sanctus Gregorius: *Iacula prævisa minus feriunt, & nos tolerabilius mundi mala suscipimus, si contra hæc per præscientia clypeum munimur.* Itèmq; fusius in moralibus ad hæc. *Iob. 39. Scripturæ verba de equo, procul odoratur bestiam, sic ad rem nostram, Malum, inquit, quod est, consilio.*

consilio praevenitur, decertanti contra se animo ex ratione subicitur; quia tanto quisque minus adversitate vincitur, quanto contra illum praesciendo paratus invenitur. Sape enim grave timoris pondus usu levigatur, saepe mors ipsa, sicut inopinata perturbat, ita deliberatione praeventa laetificat. Unde & recte de h. equo subjungitur, procul odoratur bellum, ac si apertius dicatur, idcirco quodlibet certamen exsuperat. quia mentis certamini ante certamen parat: bellum quippe procul odorari est, adversa quaeque longe adhuc posita cogitando praenoscere, ne fortasse valeant improvisa superare. Hoc ipsum egregie Seneca: Nisi quidquid fieri potest profuturo habeas, das in te vires rebus adversis, quas inspergit, quisquis prior vidit. Praecogitati mali mollis ictus venit: Sapiens assuescit futuris malis, & quia alii diu patienti leviter faciunt, vir sapiens leviter facit diu cogitando.

T. lib. de
Conf. ad
Mart. c. 9.

2. 118.

Paratus sum & non turbatus, ait cum Davide quisquis mala praevideat, & liberando se a perturbatione animi, majorem poenae partem sustulit.

Deinde vero, quod aliud est proposita quaestio caput, qui sic minus patitur, suum tamen inde meritum vehementer auget, quia libentius & constantius patitur: quod ad meriti virtutem & augmentum facit vel plurimum. Cum enim ad patiendum sese praeparaverit, sese obrulerit, & occasionem libens volensque expectarit, mirum quanto ardore ad illam accedat, dicatque cum sancto Andrea: o bona Crux diu desiderata, & iam concupiscenti animo praeparata, securus & gaudens venio ad te.

Adde, quod cum sit imperturbatus animo & sibi praesens, liberè potest cum gratia quovis actus virtutum exercere, a quibus retardatur imparatus & perturbatus animus: Nam non est sensus ubi est amaritudo.

Ecc. 27.

Denique cum praevidendo adversa, seseque ad ea muniendo, sibi nobiliora quaeque motiva proposuerit, quale est Christi exemplum & providentia, quae sic nos regit, tum facile recordabitur & exequetur, quod hic ab eo commendatur, ut cum venerit hora eorum, reminiscamini. Quod quidem vires non modò addit, sed & meritum eo auget amplius, quo memoria & amor Christi erit praesentior: Atque eo quidem erit praesentior, quo studiosius praevisa fuerit adversitas, & animi praeparatio diligentius adhibita. Quia propter te

Rom. 8.

mortificamur tota die, estimati sumus sicut oves occisionis: sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos. Certus sum enim quod neque mors. Nosti caetera, sed te ipsum in his nosce, quam sis dissimilis. Et vide hanc in caeteris secundae quadragesimalis hebdomadae, Veritatem:

Quo quis est mitior, eo est generosior.

III. PUNCTUM.

Quantum ergo adversitas improvisa obest, tantum praevisa prodest; Quia quod improvisa damnum infert, ut majoris poenae minus sit meritum; hoc praevisa lucrum oppositum affert, ut minoris poenae majus sit meritum. Non enim semper in merito spectatur poenae gravitas, quando illa praecipue gravitas ex culpa, seu ex defectu Virtutis provenit: neque etiam poenae levitas quidquam de merito tollit, quando illa levitas ex virtute & diligentia est comparata. Sic enim perfectiores quique minus laborant in suis frangendis cupiditatibus, quam imperfecti; neque minus tamen merentur, imò eo magis, quo sunt perfectiores & quo perfectiori animo & ex motivo nobiliori operantur. Hinc sanctus Ambrosius, perfectorum est corona; non 1 Offic. patiuntur angustias nisi imperfecti. Quamobrem, 26. & 30. ut idem luculentè monet; Praeparandus est animus, exercenda mens, stabilenda ad constantiam, ut nullis perturbari animus possit terroribus, nullis frangi molestiis, nullis suppliciis cedere. FORTIS est viri non dissimulare, cum aliquid Ibid. c. 38. immineat, sed praetendere & tanquam explorare de specula quadam mentis, & obviare cogitatione provida rebus futuris, ne forte dicatur postea, ideo in ista inciidi, quia non arbitrabar posse evanire.

Sic Author Ecclesiastici toto pene secundo capite, ad hoc ipsum hortatus; Praepara, inquit, animam tuam ad tentationem: deprime cor tuum & suscipe: suscipe sustentationes Dei: Sic in suis passim Apostolus Epistolis, sed in illa Ephes. 6. praecipue, ubi omnibus animis nos instruens: Accipite, ait, armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo, & in omnibus perfecti stare. Sic eodem Apostolo, Spiritus sanctus per omnes civitates protestabatur, dicens, quoniam vincula & tribulationes Ierosolymis ipsum manerent. Et de Ibid. 23. nocte assistens ei Dominus, ait, constans esto: si- cur enim testificatus es de me in Ierusalem, sic te oportet

oportet & Roma testificari. O quale moti-
um constantiæ, sic præmoneri à Domino! sic pro
Domino laborare! At nonne tu sic toties
præmoneris? Nonne sic laborandi pro Domi-
no se multæ offerunt causæ? Itane verò liben-
ter & constanter laboras, sicut bonus miles
Christi Jesu? Vide iterum in quo deficias: ubi,

quando, & quomodo acius de certandum.
Agonizandum pro anima, & usque ad mor-
tem certandum pro iustitia.

Qui supra mortem est, in ea se videt omnia.
Vide Feria 4. hebdomada 2. in quadragesima.

S A B B A T O.

DE ORATIONE IN NOMINE Salvatoris faciendâ, ad petendum subsidiû in adversis.

*Amen, Amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Usque modò non
petistis quidquam in nomine meo, petite & accipietis, ut gaudiû vestrum sit plenû. Ioan. 16.*

VERITAS PRACTICA.

Nulla in adversis conquerendi est ratio, aut
nulla erit Conquerentis oratio.

*RATIO EST, Quia nulla erit oratio, si non sit fa-
cta in nomine Salvatoris.*

*Sed si sit ratio conquerendi in adversis, non erit
oratio conquerentis facta in nomine Salva-
toris.*

*Ergo aut nulla est in adversis conquerendi ratio,
aut nulla erit Conquerentis oratio. Quod cer-
tè est ad comprimendas in adversis querelas
opportunitum.*

I. P U N C T U M.

Quam sit necessaria in adversis oratio,
tam clarè patet, quam clarum est in
adversis necessarium esse subsidiû
Dei, quod per orationem maximè impetra-
tur. *In voca me in die tribulationis.*

Psal. 49.

Ut autem oratio sit Deo gravior, & nobis
efficacior, hic admoenemur à Domino facien-
dam esse in ejus Nomine, prout infra expli-
catur.

At verò si sic fiat oratio in Nomine Domi-
ni, tunc planè cessandum est à querelis: Et
modò agnoscendum, Nullam prorsus esse in
adversis conquerendi orationem, aut nullam
Conquerentis futuram orationem.

*Trac. 102
in Ioan.*

Nulla est enim oratio, si non sit in nomine
Salvatoris: id est, ut interpretatur sanctus Au-
gustinus, si non sit ex ratione nostræ salutis.
Non enim sonum literarum, inquit, ac syllaba-
rum, sed quod sonus ipse significat, & quod eo sono
rectè ac veraciter intelligitur, hoc accipiendus est
dicere, cum dicit, IN NOMINE MEO. Quasi
diceret, cum hoc sanctum Iesu & Salvatoris
Nomen ad integram salutis nostræ rationem
& significationem exprimendam sit institu-
tum, hinc fit, ut quidquid petitur in hoc no-
mine, ad hanc salutis rationem spectare de-
beat, aut nihil alioquin ad nomen Salvatoris
spectabit, sicque non erit oratio in ejus no-
mine.

Jam verò quòd nulla sit oratio, si non sit
in nomine Salvatoris, seu ex ratione nostræ
salutis, perinde verum est, ac cum dicitur, ni-
hil quidquam aliter in oratione peti. Nam u-
num & idem est nihil peti, & nullam esse pe-
titionem sive orationem. Quod autem nihil
petatur, nisi petatur in nomine Salvatoris, &
nisi sit de ratione salutis, patet ex verbis Do-
mini; *Usque modò non petistis quidquam: Quæ* *ibid.*
sic expresse declarat idem S. Augustinus;
*Quidquid aliud petitur, nihil petitur: Non
quia nulla omnino res est, sed quia in tanta rei
comparatione, quidquid aliud concupiscitur, ni-
hil est.*

Vell èsne Deum non orare? vell èsne oran-
do nihil petere, nihil proficere, nihil referre?
Usque

Ullque modò non petisti quidquam, si non petisti in nomine Salvatoris.

II. PUNCTUM.

SED si esset ratio conquerendi in adversis, non esset oratio Conquerentis facta in nomine Salvatoris.

Sibi enim contradiceret Conquerens in oratione sua, & in ratione conquerendi. Nam eum adversa sint de ratione salutis, quoties oraret in nomine Salvatoris, toties adversa peteret prout Deus quem orat, cognosceret ipsi adversa prodesse ad salutem. Quando verò in adversis rationem conquerendi produceret, tum vel negaret adversa sibi prodesse ad salutem, vel tamen si prodesse, negaret se illa velle; quod est manifestè sibi contradicere, & Nomini Salvatoris non levem inferre injuriam, quasi non comprehenderet, quidquid ad salutem nostram spectat, aut licet comprehendat, tu tamen negligas. *Et peribit nomen eius? Irritat adversarius nomen tuum! Væ duplici corde, & labiis scelestis* Hoc est videlicet duplex habere cor, & labia scelestis, cum aliud corde & aliud ore profiteris, aut cum illud ipsum quod orasti, negas te velle. *Purificate corda duplices animo.*

III. PUNCTUM.

NULLA est igitur in adversis conquerendi ratio, aut nulla est conquerentis oratio: Nā vel oras in nomine Salvatoris, vel non oras. Si hoc secundum, nulla est oratio tua, quæ aliud præter salutem, aut contra Dei voluntatem petit: si primum, nulla est in adversis conquerendi ratio; quia non est ratio contra Divinā Providentiam & contra rationem salutis; hæc est autem Domini voluntas, & hæc tua sala-

ris ratio, ut adversis exercearis. Quod ex eo vel maximè patet, quòd post factam in Nomine Domini orationem, quæ suum semper effectum obtinet, hæc adversa remaneant. *Sufficit tibi gratia mea, nam virtus in infirmitate perficitur.* Si sic dictum Apostolo, qui ter rogaverat Dominum, ut à se tolleretur Angelum Satanæ, à quo colophisabatur: an negabis tibi sufficere eandem gratiam tuis in in-adversis? an dolebis te habere, quod tu ipse orasti, si unquam in nomine Salvatoris orasti? *Quid murmuravit homo vivens, vir pro peccatis suis? QVI impatientiam suam & improperium murmuratiōis contra Dominum protulerunt, exterminati sunt.* *OMNIA facite sine murmuratiōibus & hastationibus, ut sitis sine querela & simplices filii Dei.*

Huic affines sunt istæ Veritates, ex aliis petendæ locis.

Ne dicas te petere in Nomine Domini, aut ne dicas te nihil obtinere.

In hac 2. parte. Dominica 5. post Pascha.

Nemo paratior ad omnia Dei dona, recipienda, quàm qui ad nulla sibi danda æquè paratus est.

In eadem parte, Sabbato seu Vigilia Pentecostes.

Nisi diligenter advertas, quod petis à Deo iustius, hoc est, quod petis iniustius.

In 3. parte, Sabbato hebdomada septima.

Quòd sæpe vehementius aliquid Deum oras, ore quidem illi astas propius, sed corde distas longius.

In 3. parte, Feria 4. hebdomada decima quarta.

DOMI-